

Pracovní činnosti

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět je součástí vzdělávací oblasti — Člověk a svět práce.

RVP ZV nepojmenovává vyučovací předmět v této vzdělávací oblasti. Proto byl pro 1. i 2. stupeň zvolen název Pracovní činnosti. Vyučovací předmět Pracovní činnosti se vyučuje jako samostatný předmět v 6., 7. a 9. roč. Časová dotace v učebním plánu je 1 vyuč. hodina týdně.

Vzhledem k materiálně technickým podmínkám a pedagogickým záměrům školy jsou vybrány tyto tematické okruhy: Pěstivelské práce, chovatelství (6. ročník), Příprava pokrmů - dívky (7. ročník), Práce s technickými materiály – chlapci (7. ročník), Svět práce (9. ročník).

Výuka probíhá v odborných pracovnách a na školní zahradě.

Vzdělávání v pracovních činnostech směřuje k:

- získání základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí, zejména při ručním opracování materiálu
- osvojování správné volby a používání vhodných nástrojů, nářadí a pomůcek při práci, osvojení si práce s dostupnou mechanizací a technikou, včetně techniky výpočetní, a to v základní uživatelské úrovni
- osvojení a uplatňování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, hygieny práce, základů organizace a plánování práce a technologické kázně
- získání pozitivního vztahu k práci a odpovědného a tvořivého postoje k vlastní činnosti a její kvalitě
- získávání orientace v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce a osvojení potřebných poznatků a dovedností významných pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci
- seznámení s historií významných a zajímavých vynálezů technického pokroku pro poznání a pochopení kontinuity vývoje technické vyspělosti a ekonomických podmínek života společnosti
- získání základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí, zejména činnostech technických
- poznání vybraných technologických výrobních postupů, materiálů a jejich užitných vlastností, surovin a plodin a osvojení si jednoduchých pracovních postupů pro běžný život
- osvojení si a uplatňování zásad bezpečnosti a ochrany při práci, hygieny práce, základů organizace a plánování práce a technologické kázně
- získání pozitivního vztahu k práci a odpovědného a tvořivého postoje k vlastní činnosti a její kvalitě
- získání orientace v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce
- osvojování potřebných poznatků a dovedností významných pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova

- Rozvoj schopností poznávání
- Sebepoznání a sebepojetí
- Seberegulace a sebeorganizace
- Psychohygiena
- Kreativita
- Mezilidské vztahy
- Komunikace
- Kooperace a kompetice
- Hodnoty, postoje, praktická etika

Mediální výchova

- Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
- Vnímání autora mediálních sdělení
- Stavba mediálních sdělení

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- Evropa a svět nás zajímá

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- **Žák**
  - poznává smysl a cíl učení
  - má pozitivní vztah k učení prostřednictvím zadávaných úkolů v rámci výuky
  - umí posoudit vlastní pokrok
  - kriticky zhodnotí výsledky své práce a diskutuje o nich
- **Učitel**
  - zadává úkoly, které umožní volbu různých postupů
  - vede žáky aby v hodinách pracovali s odbornou literaturou
  - pozoruje pokrok u všech žáků v hodině

Kompetence k řešení problémů

- **Žák**
  - promýšlí pracovní postupy praktických cvičení
  - při řešení se učí chápat, že se při práci bude setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení
  - poznatky aplikuje v praxi
- **Učitel**
  - se zajímá o náměty
  - klade otevřené otázky

Kompetence komunikativní

- **Žák**
  - se učí správnému technologickému postupu při práci
  - při komunikaci používá správné technické názvosloví
  - využívá informační zdroje k získání nových poznatků
- **Učitel**
  - zadává úkoly, při kterých žáci spolupracují
  - vede žáky, aby na sebe brali ohledy
  - Kompetence sociální a personální
- **Žáci**
  - pracují ve skupinách
  - spolupracují při řešení problémů
  - přispívají k diskusi a respektují názory jiných
  - učí se věcně argumentovat
- **Učitel**
  - podle potřeby pomáhá žákům
  - každému žákovi umožňuje zažít úspěch
  - dodává žákům sebedůvěru

Kompetence občanské

- **Žáci**
  - respektují pravidla při práci
  - dokáží přivolat pomoc při zranění
  - chápou základní ekologické souvislosti, chrání a oceňují naše kulturní tradice a historické dědictví
  - projevují pozitivní postoj k uměleckým dílům
- **Učitel**
  - vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
  - dodává žákům sebedůvěru

Kompetence pracovní

- **Žák**
  - dodržuje bezpečnostní a hygienická pravidla při práci
  - používá bezpečně a účinně nástroje, vybavení, materiály
  - dodržuje technologický postup a pravidla, plní povinnosti, myslí na ochranu svého zdraví a zdraví druhých
  - dbá na ochranu životního prostředí
  - své znalosti využívá v běžné praxi.
- **Učitel**
  - vede žáky ke správným způsobům užití materiálů a nástrojů
  - pozoruje pokrok při práci v hodině
  - jasnými pokyny směřuje činnosti ke stanovenému cíli
  - hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok

Pracovní činnosti — Pěstitelské práce, chovatelství/6.ročník

Výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Průřezová témata
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin • pěstuje a využívá květiny pro výzdobu • používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu • prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty • dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Řídí se a dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce, dodržuje technologickou kázeň, umí poskytnout první pomoc při úrazu. • Provádí přiměřené praktické zpracování půdy, rozeznává jednotlivé druhy nářadí, správně zachází s nářadím včetně údržby. Aplikuje výživu rostlin. • Aktivně se seznamuje a prokazuje základní znalosti o chovu drobných zvířat, o podmínkách a hygieně bezpečnosti chovu. Umí poskytovat první pomoc při úrazu způsobeného zvířaty. • Řídí se a dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce, dodržuje technologickou kázeň, umí poskytnout první pomoc. • Zvládá jednoduché pracovní postupy na zahradě při pěstování ovocných i léčivých rostlin, správně zachází s pomůckami a nářadím, včetně jejich údržby. • Orientuje se v problematice vztahu rostlin a zdraví člověka • Umí pěstovat a ošetřovat pokojové květiny a využívat květin v interiéru. • Rozezná základní druhy osiva a sadby, vytváří vhodné podmínky pro pěstování zeleniny a dodržuje základní zásady při pěstování vybraných druhů zeleniny. • Zvládá jednoduché pracovní postupy na zahradě při pěstování okrasných rostlin. 	<ul style="list-style-type: none"> • Základní podmínky pro pěstování • Půda a její zpracování, výživa rostlin, ochrana rostlin a půdy. • Chovatelství – chov zvířat v domácnosti, podmínky chovu, hygiena a bezpečnost chovu, kontakt se známými a neznámými zvířaty. • Ovocné rostliny – druhy, způsob pěstování, uskladnění a zpracování. • Léčivé rostliny, koření – pěstování vybraných rostlin, rostliny a zdraví člověka, léčivé účinky rostlin, jedovaté rostliny, rostliny jako droga, alergie. • Okrasné rostliny – základy ošetřování pokojových květin, květiny v interiéru a exteriéru, řez, jednoduchá vazba a úprava květin. • Zelenina – osivo, sadba, výpěstky, podmínky a zásady pěstování, pěstování vybraných druhů zeleniny • Okrasné rostliny – pěstování vybraných druhů okrasných dřevin a květin. 	<p>Osobnostní a sociální výchova Mezilidské vztahy Komunikace Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p> <p>Environmentální výchova Vztah člověka k prostředí</p> <p>⇒ Z9/ Pedosféra ⇒ Př7/ Biologie rostlin ⇒ Př7/ Biologie živočichů</p>

Pracovní činnosti — Příprava pokrmů/7.ročník

Výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Průřezová témata
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče • připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy • dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti • dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, • poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zná a dodržuje pravidla bezpečného chování během práce ve cvičné kuchyni • seznámí se s vybavením cvičné kuchyně • pojmenuje základní vybavení cvičné kuchyně, uvede, k čemu slouží • zná a prakticky využívá zásady, postupy, pomůcky a čisticí prostředky pro udržování pořádku a čistoty ve cvičné kuchyni • ošetří drobná poranění • upraví stůl k běžnému a slavnostnímu stolování, zná a dodržuje pravidla pro úpravu stolu • zná a dodržuje zásady při obsluze u stolu • rozliší jednotlivé skupiny potravin a ví, k čemu se používají • sestaví jídelníček v souladu se zásadami zdravé výživy • orientuje se v obchodě s potravinami • vybere v obchodě potraviny pro daný recept • zná základní pravidla pro bezpečné a hygienické skladování potravin • připraví jednoduché pokrmy za studena • orientuje se v receptu, volí odpovídající a správnou technologii • správně organizuje pracovní činnost, používá vhodné pracovní nástroje • popíše přípravu pokrmů • správně organizuje pracovní činnost, používá vhodné pracovní nástroje • připraví jednoduché pokrmy tepelnou úpravou • zvolí a připraví přílohu 	<ul style="list-style-type: none"> • Základní vybavení kuchyně • Bezpečnost a hygiena provozu • První pomoc • Úprava stolu • Obsluha a chování u stolu • Slavnostní stolování • Skupiny potravin • Jídelníček • Výběr, nákup, skladování potravin • Základní způsoby tepelné úpravy potravin • Základní způsoby úpravy potravin za studena 	<p>Osobnostní a sociální výchova Osobní rozvoj Sebezpoznání</p> <p>Mediální výchova Vnímání autora mediálních sdělení Stavba mediálních sdělení ⇒ AJ6/Nakupování, stravování ⇒ ČJ7/Popis pracovního postupu</p>

Pracovní činnosti — Práce s technickými materiály/7.ročník

Výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Průřezová témata
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí organizuje a plánuje svoji pracovní činnost užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny při práci s nástroji a nářadím používá vhodné ochranné pomůcky při práci s nástroji a nářadím zná zásady poskytování první pomoci při úrazu pozná jednotlivé druhy materiálu provádí jednoduché práce s technickými materiály dodržuje technologickou kázeň zná a dovede použít pracovní pomůcky, nářadí a nástroje dovede materiál měřit, orýsovat, řezat, pilovat, rašplovat, brousit a spojit organizuje a plánuje svoji pracovní činnost zhotoví výrobek dle vlastního výběru pracuje podle technické dokumentace připraví si vlastní jednoduchý náčrt a výkres výrobku sestaví pracovní postup 	<ul style="list-style-type: none"> vlastnosti materiálu, užití v praxi (dřevo, kov, plasty, kompozity) pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování jednoduché pracovní operace a postupy organizace práce, důležité technologické postupy technické náčrtý a výkresy, technické informace, návody zásady bezpečnosti, hygieny a ochrany při práci 	<p>Osobnostní a sociální výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> Schopnost poznávání Seberegulace a sebeorganizace Kreativita Kooperace a kompetice <p>ČJ6/pracovní postup Čj6/Popis pracovního postupu zhotovení výrobku M6/Geometrie (průběžně) F6/Stroje a nástroje VZ6/První pomoc</p>

Pracovní činnosti — Svět práce/9.ročník

Výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Průřezová témata
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> ČSP-9-8-01 orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> popíše charakteristické znaky frekventovaných povolání v konkrétních profesích rozlišuje různé typy povolání a rozpozná povolání příbuzná 	<p>Trh práce</p> <ul style="list-style-type: none"> Znaky povolání <ul style="list-style-type: none"> druhy pracovišť pracovní prostředky pracovní objekty druhy a charakter pracovních činností předpoklady zdravotní, kvalifikační, osobnostní Rovnost příležitostí na trhu práce 	<p>Osobnostní a sociální výchova</p> <p>Sebepoznání Komunikace Kooperace a kompetice</p>
<ul style="list-style-type: none"> ČSP-9-8-02 posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy 	<ul style="list-style-type: none"> charakterizuje své nejdůležitější osobnostní kvality, rozpozná své silné i slabé stránky, svá omezení, přednosti a předpoklady pro různé činnosti porovná požadavky na výkon povolání se svými reálnými předpoklady a možnostmi, tuto informaci využije pro svoji profesní volbu navrhne v modelových situacích řešení volby vhodného povolání, profesní přípravy a objasní nutnost celoživotního vzdělávání ve vybraných profesích 	<p>Volba profesní orientace</p> <ul style="list-style-type: none"> Sebepoznání, sebehodnocení Vlivy na volbu profesní orientaceí 	<p>IN7/Internet</p>
<ul style="list-style-type: none"> ČSP-9-8-03 využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání 	<ul style="list-style-type: none"> popíše příslušné poradenské služby pro výběr povolání a jejich funkce použije vybrané webové stránky a portály pro získání a zpracování informací týkajících se poradenských služeb, pracovních pozic a dalších profesních informací souvisejících se získáním zaměstnání; popřípadě využije jiné možnosti k získání těchto informací zná průběh a náležitosti přijímacího řízení 	<p>Možnosti vzdělávání</p> <ul style="list-style-type: none"> Studijní a učební obory Přijímací řízení Informační základna pro volbu povolání Poradenské služby 	<p>OV9/Pracovní právo ČJ/životopisy, úřední dopisy</p>

Výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> • ČSP-9-8-04 prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce 	<ul style="list-style-type: none"> • vyplní tiskopisy, formuláře, osobní dotazníky a přihlášku ke studiu • zvládne stylisticky a graficky napsat životopis, sestaví vlastní strukturovaný životopis a napíše motivační dopis firmě podle vlastního profesního zaměření • zná základní práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů • pojmenuje základní příčiny nezaměstnanosti • rozliší různé formy podnikání • aplikuje pravidla slušného chování při prezentaci své osoby v modelových situacích při vstupu na trh práce • popíše a předvede v modelových situacích žádost o pracovní pozici • využije v modelových situacích materiály, které jsou důležité pro přijímací pohovor (motivační dopis, životopis...) na konkrétní pracovní pozici 	<p>Zaměstnání</p> <ul style="list-style-type: none"> • Způsoby hledání zaměstnání • Životopis • Pohovor u zaměstnavatele • Práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů <p>Podnikání</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nejčastější formy podnikán • Předpoklady a podmínky ke zřízení živnosti, oprávnění k provozování živnosti 	<p>Mediální výchova</p> <p>Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</p>